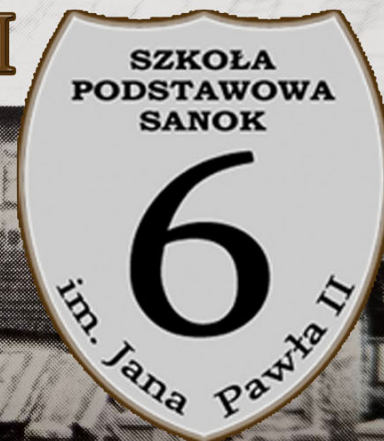

80 ROCZNICA WYBUCHU POWSTANIA W GETCIE WARSZAWSKIM

DZIECI W CZASACH ZAGŁADY

Wiosną 1940 r. zaczęto tworzyć getto w Warszawie, a już 1 kwietnia 1940 r. JUDENRAT, czyli żydowski samorząd, został zmuszony do rozpoczęcia budowy muru, wokół obszaru wyznaczonego na getto. Oficjalnie powstało ono 2 października 1940 r. na mocy zarządzeniem gubernatora dystryktu warszawskiego Ludwiga Fischera.

W warszawskim getcie na ok. 307 hektarach przebywało około 450 tys. osób. Żydzi bytowali w skrajnie trudnych warunkach, zmagali się z upałem lub zimą, umierali z głodu i szerzących się chorób.

Szczególnie okrutny los spotkał żydowskie dzieci. W kwietniu 1941 w obrębie murów „dzielnic zamkniętej” mieszkało niemal 50.000 dzieci w wieku szkolnym i około 35.000 poniżej 7 roku życia. Dzieci z warszawskiego getta umierały tysiącami. Niedożywione, skrajnie wychudzone, bardzo często ciężko chorowały. Wiele z nich zostało osieroconych i zmuszonych do mieszkania na ulicach. Tam też pozbawione jakiegokolwiek wsparcia umierały. Były tak głodne, że jadły wszystko co wpadło w ich ręce. Niedożywienie i przeludnienie getta były przyczynami wielu chorób. Powszechna stała się wszawica. Dzieci chorowały na gruźlicę, tyfus plamisty, dur brzuszny, choroby skóry. Najmłodszym mieszkańcom getta brakowało też ciepłych ubrań – zwykle chodzili oni w lachmanach i bez butów, niezależnie od pogody. Przez to zdarzało się, że zamarzali na ulicach. Bywało, że już w październiku znajdowano zwłoki dziewczynek i chłopców zmarłych z wyziębienia. Mali Żydzi żyli z żebractwa lub szmuglowania żywności. Te wyprawy za mur getta, ratujące rodziny od śmierci głodowej, kończyły się często tragicznie. W najlepszym wypadku dzieciom groziło zatrzymanie przez policję żydowską i żandarmerię, zarekwirowanie żywności i kilka kijów, w najgorszym zaś – śmierć. Dzieci stawały się też często ofiarami niemieckiego bestialstwa i okrucieństwa. Podczas Wielkiej Akcji Likwidacyjnej, rozpoczętej w 1942r.

Tysiące dzieci, każdego dnia wsadzano do pociągu na Umschlagplatzu i wieziono na śmierć.

Kiedy 19 kwietnia 1943 roku wybuchło powstanie w getcie warszawskim, na jego terenie pozostało już niewiele dzieci. Często wraz z rodzicami ukrywały się w prowizorycznych bunkrach. Niemcy systematycznie podpalali budynki w obrębie getta. Bunkier stawał się wówczas dla ukrytych tam ludzi śmiertelną pułapką. Mimo znaczącej przewagi niemieckiej żydowscy bojownicy bronili się prawie miesiąc. Za dzień zakończenia powstania w getcie przyjmuje się 16 maja 1943 roku, kiedy to na rozkaz J. Stroopa, wysadzono w powietrze Wielką Synagogę stojącą przy ulicy Tłomackiej. Podczas powstania zginęło i zostało zamordowanych 12.000 Żydów, a większość z 60.000 osób znajdujących się w tym czasie w getcie została wywieziona do obozu koncentracyjnego. Łączna liczba ofiar getta warszawskiego szacowana jest na ok. 400 tys. osób, z czego ok. 92 tys. zginęła lub zmarła w Warszawie, a ok. 300 tys. w obozie zagłady w Treblince.

Getto zostało zlikwidowane po powstaniu w maju 1943.

XXIX sesja Sejmu Dzieci i Młodzieży

Szkoła Podstawowa nr 6
im. Jana Pawła II w Sanoku